

Декларация за борбата с
подкупването на чужденци – към
нова ера в правоприлагането

**Правни
инструменти
на ОИСР**

Този документ се публикува под отговорността на Генералния секретар на ОИСР. Той представлява правен документ на ОИСР и може да съдържа допълнителни материали. Изразените мнения и аргументи, използвани в допълнителните материали, не отразяват непременно официалните възгледи на държавите – членки на ОИСР.

Настоящият документ, както и всички данни и всякакви карти, включени тук, не засягат статута или суверенитета върху която и да било територия, определянето на международните граници и името на която и да било територия, град или област.

За достъп до официалните и актуални текстове на правните документи на ОИСР, както и друга свързана информация, моля, направете справка в сборника с правни инструменти на ОИСР на адрес <http://legalinstruments.oecd.org>.

Моля, цитирайте този документ като:

ОИСР, *Декларация за борбата с подкупването на чужденци – към нова ера в правоприлагането*, OECD/LEGAL/0421

Серия: Правни инструменти на ОИСР

Автор на снимката: © optimarc / Shutterstock.com

© OECD 2022

Настоящият документ се предоставя безплатно. Той може да се възпроизвежда и разпространява безплатно, без да се изискват допълнителни разрешения, стига да не се променя по никакъв начин. Той не може да се продава.

Настоящият документ е достъпен на двата официални езика на ОИСР (английски и френски). Той може да бъде преведен на други езици, стига преводът да е означен като „неофициален превод“ и да включва следната декларация за отказ от отговорност: *"Настоящият превод е изготвен от [ИМЕ НА АВТОРА НА ПРЕВОДА] само за информационни цели и ОИСР не може да гарантира точността му. Единствените официални версии са английските и френските текстове, достъпни на уеб страницата на ОИСР <http://legalinstruments.oecd.org>"*

Обща информация

„Декларация за борбата с подкупването на чужденци – към нова ера в правоприлагането“ беше приета на 16 март 2016 г. по повод заседанието на Съвета на ОИСР на ниво министри. Срещата предостави уникална платформа за обсъждане на мерки за укрепване на прилагането на Конвенцията за борба с подкупването, за обмен на идеи относно борбата с подкупването на чужденци и възникващите проблеми. Декларацията приканва ОИСР да проведе няколко хоризонтални проучвания, които ще бъдат от полза за всички форми на борба с корупцията и ще насърчат Работната група по въпросите, свързани с подкупването, да си сътрудничи повече с други органи на ОИСР, по-конкретно за проучване на икономическото въздействие на подкупването на чужденци и разработване на допълнителен анализ на подкупването на чужденци и корупция, както и за разглеждане на основни нововъзникващи проблеми в свързаната глобална програма за борба с корупцията. И накрая, Декларацията признава значението на призива към държавите, които не са членки на ОИСР, но са големи износители и чуждестранни инвеститори, да се присъединят към Конвенцията за борба с подкупването и да я прилагат.

Преамбюл

НИЕ, МИНИСТРИ И ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА страните по Конвенцията за борба с подкупването на чуждестранни длъжностни лица при международни търговски сделки („Конвенция за борба с подкупването“) и други участващи министри и представители, се срещнахме в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОЕСД) в Париж, Франция на 16 март 2016 г., обединени в глобалната борба срещу подкупването на чужденци и корупцията.

Прилагане на Конвенцията за борба с подкупването

Конвенцията за борба с подкупването е в сила от 17 години насам. През това време членовете са се увеличили до 41 Страни. Изразяваме благодарност за Работната група на ОИСП по въпросите на подкупването в международните бизнес транзакции („Работна група“) и нейната жизненоважна и водеща роля в наблюдението и насърчаването на пълното прилагане на Конвенцията за борба с подкупването. Признаваме силните постижения на първите три фази от процеса на мониторинг на прилагането на Конвенцията. Всички страни по Конвенцията за борба с подкупването („Страните“) сега криминализираха подкупването на чужденци и повечето промениха своите закони, за да направят възможно компаниите да бъдат държани под отговорност за подкупване на чужденци, и изрично забраниха данъчното приспадане на подкупите. Почти половината от страните разследваха и извършиха съдебно преследване на случаи на подкупване на чужденци. Много други наскоро засилиха усилията си за правоприлагане и в момента разследват случаи. Вследствие на това Страните постигнаха голям напредък към целта за създаване на равни условия за бизнеса и по-справедлива и прозрачна световна икономика.

Страните остават силно ангажирани с процеса на оценка на Работната група и имат удоволствието официално да стартират четвъртата фаза на оценките на страните. За тази нова фаза Страните подчертават решаващото значение на мониторинга на дейността на правоприлагащите органи, разкриването на подкупването на чужденци и корпоративната отговорност, както и идентифицирането и насърчаването на добри практики в тези области. Страните също така подкрепят извършването от страна на Работната група на задълбочена тематична работа за по-добро разбиране и справяне с възникващите проблеми в борбата срещу подкупването на чужденци. Страните продължават да бъдат отдадени на ангажиментите си да се консултират и да си сътрудничат с държави, които не са Страни, други международни организации, бизнеса и гражданското общество с оглед насърчаване на прозрачността и диалога за по-ефективно прилагане на рамки за борба с подкупването на чужденци.

Като признават, че остава да се направи още много, Страните потвърждават ангажимента си за продължаване на прилагането на Конвенцията за борба с подкупването и призовават за строго прилагане на своите закони, определящи престъплението подкупване на чужденци. Страните отбелязват по-конкретно необходимостта от засилване на прилагането на своите закони, прилагащи престъплението подкупване на чужденци, срещу юридически лица, включително държавни или контролирани предприятия. Страните призовават за по-големи усилия за борба с подкупването на чужденци и корупцията и за ефективно международно сътрудничество между всички държави в тези случаи. Страните признават значението на призива към държавите, които не са Страни, но са големи износители и чуждестранни инвеститори, да се присъединят към и да прилагат Конвенцията за борба с подкупването и да подкрепят текущите консултации за насърчаване на по-широко участие в Конвенцията за борба с подкупването.

Ние, министрите и представителите на всички Държави, присъединяващи се към настоящата Декларация, се ангажираме да придвижим борбата срещу подкупването на чужденци към нова

ера в правоприлагането, за да се борим енергично с онези, които извършват корупция. Поели сме ангажимент да бъдем в крак с новите и бъдещи предизвикателства в борбата с подкупването на чужденци и корупцията, така че да могат да бъдат разработени и приложени подходящи и навременни противодействия.

I. Докато официално стартираме четвъртата фаза на оценките на държавите, министрите и представителите на Страните по Конвенцията за борба с подкупването¹:

1. **ПРЕПОТВЪРЖДАВАМЕ** своя ангажимент за продължаване на прилагането на Конвенцията за борба с подкупването, включително установяване на отговорността на юридически лица и строго прилагане на законите, прилагащи престъплението подкупване на чужденци от всички Страни. Страните препотвърждават ангажимента си, че разследванията и наказателните преследвания на подкупването на чуждестранни държавни служители няма да бъдат повлияни от съображения за национален икономически интерес, потенциалния ефект върху отношенията с друга Държава или самоличността на участващите физически или юридически лица.
2. **НАСЪРЧАВАМЕ** Работната група да работи върху справянето с предизвикателствата пред правоприлагането при случаи на подкупване на чужденци, включително въпроси, свързани с проактивно откриване, правоприлагане, ресурси и взаимна правна помощ, с цел увеличаване на разкриването, разследването и наказателното преследване на тези случаи.
3. **НАСЪРЧАВАМЕ** всички страни да подкрепят взаимно усилията си за правоприлагане и да търсят новаторски методи за борба с подкупването на чужденци.
4. **ПРИЗНАВАМЕ**, че срещите на Работната група два пъти годишно за служители от правоприлагащите органи предоставят ценен форум за обсъждане на добри практики и хоризонтални въпроси, свързани с разследването и наказателното преследване на подкупването на чуждестранни държавни служители.
5. **НАСЪРЧАВАМЕ** Страните да увеличат участието на своите представители на правоприлагащите органи в пленарните сесии на Работната група, мониторинга на държавата и други съответни дейности.
6. **ПРИЗНАВАМЕ**, че Работната група, заедно със съответните комитети, включително Комитета по публично управление към ОИСР, насърчава силни и ефективни рамки за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, включително чрез Препоръката на Съвета за по-нататъшна борба с подкупването на чуждестранни служители в международните търговски сделки („Препоръка от 2009 г.“). Във връзка с това ние приветстваме представянето на доклада на ОИСР „Ангажимент за ефективна защита на лицата, сигнализиращи за нередности“.
7. **ИЗРАЗЯВАМЕ** признателността си за подробния анализ на Работната група на проблемите, свързани с доброволното разкриване на твърдения за подкупване на чужденци, договорките по споразумението и програмите за спазване на изискванията за борба с корупцията и придружаващите ги препоръки, произтичащи от трите фази на оценки на страните. Насърчаваме Работната група да проучи добрите практики, свързани с тези въпроси.
8. **ПРИЗНАВАМЕ** значението на призоваването към държавите, които не са Страни, но са големи износители и чуждестранни инвеститори, да се присъединят към и да прилагат Конвенцията за борба с подкупването и да предвидят непрекъснати консултации с държави, които все още не са се присъединили, за да насърчат

спазването и прилагането на Конвенцията за борба с подкупването, Препоръката от 2009 г. и последващите действия по тях.

9. **ПРИКАНВАМЕ** Работната група да продължи да предоставя техническа подкрепа на Страните и държавите, които не са Страни по Конвенцията за борба с подкупването, в тясна координация с други международни организации.
10. **НАСЪРЧАВАМЕ** ОИСР да проведе проучване на икономическото въздействие на подкупването на чужденци и да разработи допълнителен анализ на подкупването и корупцията в чужбина в сътрудничество с други съответни органи на ОИСР.
11. **НАСЪРЧАВАМЕ** Работната група да продължи да оказва влияние и да се координира с други органи на ОИСР по отношение на тяхната борба срещу подкупването на чужденци и корупцията и да разглежда основните нововъзникващи проблеми в съответния глобален дневен ред. В този контекст приканваме Работната група да определи теми за сътрудничество с други органи на ОИСР.
12. **НАСЪРЧАВАМЕ** Работната група да продължи да провежда консултации и да осъществява сътрудничество с международни организации, фирми и организации от гражданското общество, активни в борбата срещу подкупването на чужденци и корупцията.
13. **НАСЪРЧАВАМЕ** Работната група да проучи възможностите за по-голямо сътрудничество с частния сектор относно ролята му в борбата с корупцията, тъй като частният сектор е незаменим партньор в тази борба.

II. Министрите и Представителите на всички Държави, присъединили се към настоящата Декларация², обединени в глобалната борба срещу подкупването на чужденци и корупцията:

1. **ПРЕПОТВЪРЖДАВАМЕ** ангажимента си да се борим с подкупването на чужденци и корупцията във всичките им форми.
2. **СЕ СЪГЛАСЯВАМЕ**, че подобна борба изисква стабилна законодателна рамка, силна координация между правоприлагащите органи и ефективно и проактивно откриване, разследване и наказателно преследване.
3. **ПОТВЪРЖДАВАМЕ** ангажимента си за осигуряване на навременно и ефективно международно сътрудничество в случаи на подкупване на чужденци и корупция.
4. **НАСЪРЧАВАМЕ** Работната група да продължи да предоставя на служители на правоприлагащите органи от двете Страни и от държавите, които не са страни по Конвенцията за борба с подкупването, възможности за активно взаимодействие помежду си.
5. **ПОТВЪРЖДАВАМЕ** необходимостта от ефективна защита на тези, които докладват за корупция добросъвестно и на разумни основания, така че да можем по-добре да предотвратяваме, откриваме, разследваме и преследваме неправомерни действия.
6. **ПРИЗНАВАМЕ**, че много държави все още не разполагат с ефективни правни рамки за защита на онези, които съобщават за неправомерни действия, независимо дали в публичния или частния сектор, от дискриминационни или отговорни действия, и че това възпрепятства откриването, разследването и наказателното преследване на случаи на подкупване на чужденци и корупция.
7. **ПРИЗНАВАМЕ**, че рамките за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, трябва да бъдат поддържани и прилагани, за да се гарантира, че предоставят

реална, ефективна защита.

8. **НАСЪРЧАВАМЕ** допълнителен диалог относно възможностите за приемане на процедури за доброволно разкриване и уреждане на спорове и препотвърждаваме призива на Работната група към държавите да предоставят на обществеността резултатите от процедурите за уреждане на спорове, когато е подходящо и в съответствие с приложимото национално законодателство.
9. **ПРИКАНВАМЕ** бизнес общността да увеличи сътрудничеството си с правителствата в борбата срещу подкупите на чужденци и корупцията и да насърчи широкото прилагане на Насоките за добри практики на ОИСП от 2010 г. относно вътрешния контрол, етиката и съответствието, разработено от Работната група.
10. **НАСЪРЧАВАМЕ** непрекъснатите международни усилия за откриване и насърчаване на добри практики за предотвратяване на подкупите в чужбина и корупцията, което може да включва насърчаване на използването на антикорупционни мерки за съответствие, кодекси за поведение и подходящи предпазни мерки в процесите провеждане на конкурси за обществени поръчки, като тези, свързани с организирането на големи международни събития.

Заклучение

Министрите и представителите на страните по Конвенцията за борба с подкупването колективно потвърждават решимостта ни да се справим с предизвикателството на ефективното прилагане на законите за борба с подкупването на чужденци, да популяризираме принципите на Конвенцията за борба с подкупването във всяка от нашите държави и да насърчим държавите, които не са Страни, да си сътрудничат тясно с Работната група за целта за подобряване на правоприлагането в световен мащаб. Подкрепяме работата на Работната група в глобалната борба срещу подкупването на чужденци и очакваме с нетърпение напредъка, постигнат в постигането на целите на настоящата Декларация, към новата ера в правоприлагането.

Министрите и Представителите на всички Държави, присъединили се към настоящата Декларация, призовават всички държави да изпълнят изцяло международните си задължения по отношение на подкупите на чужденци и корупцията. Поздравяваме усилията на Работната група за постигане на тази цел.

¹ Аржентина, Австралия, Австрия, Белгия, Бразилия, България, Канада, Чили, Колумбия, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Ирландия, Израел, Италия, Япония, Корея, Латвия, Люксембург, Мексико, Нидерландия, Нова Зеландия, Норвегия, Полша, Португалия, Русия, Словакия, Словения, Южна Африка, Испания, Швеция, Швейцария, Турция, Обединеното кралство и Съединените щати.

² Аржентина, Австралия, Австрия, Белгия, Бразилия, България, Канада, Чили, Колумбия, Коста Рика, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Индия, Ирландия, Израел, Италия, Япония, Корея, Латвия, Литва, Люксембург, Мексико, Мозамбик, Нидерландия, Нова Зеландия, Норвегия, Перу, Полша, Португалия, Румъния, Русия, Сао Томе и Принсипи, Словашка република, Словения, Южна Африка, Испания, Швеция, Швейцария, Тайланд, Източен Тимор, Турция, Обединеното кралство и Съединените щати.

За ОИСР

ОИСР е уникален форум, където правителствата работят заедно за справяне с икономическите, социалните и екологичните предизвикателства на глобализацията. ОИСР също е в челните редици на усилията за разбиране и подпомагане на правителствата да отговорят на новите развития и проблеми, като например корпоративното управление, информационната икономика и предизвикателствата на застаряващото население. Организацията предоставя среда, в която правителствата могат да сравняват политически опит, да търсят отговори на общи проблеми, да идентифицират добри практики и да работят за координиране на вътрешните и международните политики.

Държавите членки на ОИСР са: Австралия, Австрия, Белгия, Канада, Чили, Колумбия, Коста Рика, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Ирландия, Израел, Италия, Япония, Корея, Латвия, Литва, Люксембург, Мексико, Нидерландия, Нова Зеландия, Норвегия, Полша, Португалия, Словашката република, Словения, Испания, Швеция, Швейцария, Турция, Обединеното кралство и Съединените щати. Европейският съюз участва в работата на ОИСР.

Правни инструменти на ОИСР

От създаването на ОИСР през 1961 г. в нейната рамка са разработени около 460 материалноправни инструменти. Те включват актове на ОИСР (т.е. Решения и Препоръки, приети от Съвета на ОИСР в съответствие с Конвенцията на ОИСР) и други правни инструменти, разработени в рамките на ОИСР (напр. Декларации, международни споразумения).

Всички материалноправни инструменти на ОИСР, независимо дали са в сила или са отменени, са изброени в онлайн сборника с правни инструменти на ОИСР. Те са представени в пет категории:

- **Решенията** се приемат от Съвета и са правно обвързващи за всички Членове, с изключение на тези, които се въздържат към момента на приемането. Те определят конкретни права и задължения и могат да съдържат механизми за наблюдение.
- **Препоръките** се приемат от Съвета и нямат правно обвързваща сила. Те представляват политически ангажимент към принципите, които съдържат, и представляват очакване, че Поддръжниците ще направят всичко възможно, за да ги прилагат.
- **Съществените заключителни документи** се приемат от отделните изброени Поддръжници, а не от орган на ОИСР, като резултат от министерски срещи, срещи на високо ниво или други срещи в рамките на Организацията. Те обикновено определят общи принципи или дългосрочни цели и имат тържествен характер.
- **Международните споразумения** се договарят и сключват в рамките на Организацията. Те са правно обвързващи за Страните.
- **Споразумения, Договорености и Други:** с течение на времето в рамките на ОИСР са разработени няколко други вида материалноправни инструменти, като например Споразумението за официално подкрепяни експортни кредити, Международната договореност за принципите на морския транспорт и Препоръките на Комитета за подпомагане на развитието (КПР).